

Tisk a informace

Soudní dvůr Evropské unie
TISKOVÁ ZPRÁVA č. 74/14
V Lucemburku dne 20. května 2014

Stanovisko generálního advokáta ve věci C-333/13
Elisabeta Dano a Florin Dano v. Jobcenter Leipzig

Podle generálního advokáta Melchiora Watheleta může Německo na základě obecného kritéria, které dokazuje absenci skutečného pouta s hostitelským členským státem, odepřít státním příslušníkům jiných členských států „sociální dávky pro uchazeče o zaměstnání v hmotné nouzi“

Německo tak může vyloučit z pobírání takových dávek osoby, které na jeho území vstoupí pouze s cílem hledání zaměstnání nebo získání sociální podpory.

V Německu mohou uchazeči o zaměstnání v hmotné nouzi žádat o poskytnutí dávek základního zabezpečení zejména na zajištění svého živobytí¹. Takto poskytované dávky mají za cíl umožnit důstojný život a mají kryt základní životní potřeby a potřeby s tím související, stejně jako pokrýt potřeby bydlení a tepla. Avšak osoby, které na území Německa vstupují pouze s cílem získat tyto dávky nebo hledat si zaměstnání, jsou podle německého práva z pobírání těchto dávek vyloučeny. Účelem tohoto vyloučení je zabránit nepřiměřenému využívání sociálních dávek v Německu.

Sozialgericht Leipzig (sociální soud v Lipsku) se táže, zda unijní právo takovému vyloučení brání. Tento soud má rozhodnout ve sporu mezi Elisabetou Dano a jejím nezletilým synem, kteří jsou oba rumunskými státními příslušníky, na jedné straně a Jobcenter Leipzig (místním příslušným orgánem) na straně druhé. S odvoláním na německou vnitrostátní úpravu odmítl Jobcenter Leipzig přiznat těmto dvěma osobám dávky základního zabezpečení². E. Dano a její syn (narozený v Německu) žijí již několik let v Lipsku v bytě sestry E. Dano, která jim zajišťuje obživu. E. Dano nemá žádnou profesní kvalifikaci a dosud nevykonávala v Německu ani v Rumunsku žádnou výdělečnou činnost. Do Německa patrně nevstoupila s úmyslem hledat si práci ani se v této zemi práci najít nesnaží.

Ve svém dnešním stanovisku generální advokát Melchior Wathelet uvedl, že unijní právo³ nebrání tomu, aby bylo státním příslušníkům jiných členských států na základě obecného kritéria odepřeno pobírání „zvláštní nepřispěvkové peněžitě dávky“ (jako jsou dávky německého základního zabezpečení pro uchazeče o zaměstnání v hmotné nouzi⁴), a to za podmínky, že lze s pomocí použitého kritéria (jako je například důvod vstupu žadatele na území členského státu) prokázat

¹ Kniha II německého zákona o sociálním zabezpečení (Sozialgesetzbuch Zweites Buch, SGB II). Dávky základního zabezpečení upravené v SGB II zahrnují také dávky na pracovní začlenění, ty ale nejsou předmětem tohoto sporu. Vedle tohoto režimu pro uchazeče o zaměstnání existuje režim sociální podpory v úzkém slova smyslu upravený v SGB XII, v jehož rámci je stanoveno podobné vyloučení jako ve věci Dano.

² E. Dano však pro svého syna pobírá od německých orgánů přídatky na dítě („Kindergeld“) ve výši 184 eur měsíčně a zálohu na výživné ve výši 133 eur měsíčně.

³ Jedná se konkrétně (i) o nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 ze dne 29. dubna 2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení (Úř. věst. L 166, s. 1; Zvl. vyd. 05/05, s. 72), ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 988/2009 ze dne 16. září 2009 (Úř. věst. L 284, s. 43), a (ii) o směrnici Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, o změně nařízení (EHS) č. 1612/68 a o zrušení směrnic 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS (Úř. věst. L 158, s. 77; Zvl. vyd. 05/05, s. 46; oprava v Úř. věst. 2011, L 327, s. 70).

⁴ Tyto dávky, které jsou výsledkem spojení dvou předchozích režimů (a sice pomoci v nezaměstnanosti a sociální podpory), jsou podle generálního advokáta zvláštními nepřispěvkovými peněžitými dávkami ve smyslu nařízení č. 883/2004 a z tohoto titulu pro ně platí zásada rovného zacházení. Jsou však zároveň sociální pomocí ve smyslu směrnice 2004/38, takže se státními příslušníky hostitelského členského státu a občany Unie, kteří využili svobody pohybu a pobytu, může být případně zacházeno nerovně.

absenci skutečného pouta s hostitelským členským státem, a že je tedy jeho cílem zamezit nepřiměřené zátěži pro systém sociální pomoci takového členského státu.

Generální advokát připomněl, že unijní právo⁵ dovoluje občanům Unie a jejich rodinným příslušníkům pobývat v jiném členském státě, než kterého jsou státními příslušníky, po dobu tří měsíců, dokud se nestanou nepřiměřenou zátěží pro systém sociální pomoci hostitelského členského státu. Mají-li takové osoby zájem setrvat déle než tři měsíce, musí mít dostatečné prostředky, aby se nestaly zátěží pro systém sociální pomoci hostitelského členského státu. Z toho nutně vyplývá, že při poskytování sociální pomoci může existovat nerovné zacházení se státními příslušníky hostitelského členského státu na jedné straně a ostatními občany Unie na straně druhé.

Právní předpisy, jež odpírají dávky základního zabezpečení osobám, které zdaleka neusilují o začlenění na pracovním trhu a vstupují na území Německa pouze s cílem požívat výhod německého systému sociální pomoci, jsou podle generálního advokáta Watheleta v souladu se záměrem unijního zákonodárce. Takové vyloučení umožňuje zabránit tomu, aby se osoby, které využijí svobody pohybu bez úmyslu se integrovat, staly zátěží pro systém sociální pomoci. Mimoto respektuje rozhodovací prostor, který je členským státům v dané oblasti ponechán. Jinými slovy, umožňuje zabránit zneužívání a jisté formě „sociální turistiky“.

Generální advokát dále poznamenal, že s pomocí kritéria, které je použito v Německu (tj. vstup na německé území odůvodněný pouze hledáním zaměstnání nebo získáním sociální podpory), lze prokázat absenci skutečného pouta s územím hostitelského členského státu a chybějící integraci v tomto státě. Díky tomuto kritériu může být zajištěna hospodářská životaschopnost systému a není ohrožena jeho finanční rovnováha. Německé právní předpisy tedy sledují legitimní cíl, jak to požaduje Soudní dvůr. Generální advokát dále uvedl, že se zvolené kritérium zdá být přiměřené sledovanému cíli. Aby mohly německé orgány zjistit, zda se předmětné vyloučení na žadatele vztahuje, a zda mu tedy má být odepřeno poskytnutí dávek základního zabezpečení, musí totiž nutně posoudit jeho osobní poměry.

UPOZORNĚNÍ: Soudní dvůr není stanoviskem generálního advokáta vázán. Úlohou generálních advokátů je zcela nezávisle navrhnout Soudnímu dvoru právní řešení věci, která jim je přidělena. Soudci Soudního dvora začínají nyní v uvedené věci rozhodovat. Rozsudek bude vydán později

UPOZORNĚNÍ: Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce umožňuje soudům členských států, aby v rámci sporu, který projednávají, položily Soudnímu dvoru otázky týkající se výkladu práva Unie nebo platnosti aktu Unie. Soudní dvůr nerozhoduje ve sporu před vnitrostátním soudem. Vnitrostátní soud musí věc rozhodnout v souladu s rozhodnutím Soudního dvora. Toto rozhodnutí je stejně tak závazné pro ostatní vnitrostátní soudy, které případně budou projednávat podobný problém.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

[Úplné znění](#) stanoviska se na internetové stránce CURIA zveřejňuje v den, kdy je generální advokát přednesl.

Kontaktní osoba pro tisk: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499

Obrazové záznamy z přednesení stanoviska jsou dostupné na [Europe by Satellite](#) ☎ (+32) 2 2964106

⁵ Konkrétně směrnice 2004/38 uvedená v poznámce pod čarou 3.